

На основу члана 13., став 3. Закона о метрологији у Републици Српској („Службени гласник РС”, бр.13/02), и члана 112. став 1. Закона о административној служби у управи Републике Српске, („Службени гласник РС”, бр. 16/02, 62/02, 38/03 и 42/04), директор Републичког завода за стандардизацију и метрологију доноси:

ПРАВИЛНИК

О УСЛОВИМА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ПРЕГЛЕД И ЖИГОСАЊЕ (ВЕРИФИКАЦИЈУ) МЈЕРИЛА ТОПЛОТНЕ ЕИЕРГИЈЕ

Члан 1.

(1) Овим правилником прописују се услови за образовање лабораторија за преглед и жигосање (верификацију) мјерила топлотне енергије (у даљем тексту: мјерила) које у погледу кадрова, опреме, радних просторија и документације морају испуњавати произвођачи, сервисери, увозници, заступници страних фирми, односно имаоци ових мјерила, а у којима преглед и жигосање (верификацију) тих мјерила обављају радници Републичког завода за стандардизацију и метрологију, односно његових организационих јединица (у даљем тексту: завод).

(2) Услови из става 1. овог члана означавају се скраћено ознаком PUL.200.023 .

Члан 2.

(1) Субјекти из става (1) члана 1. овог Правилника морају у лабораторији имати најмање 2 запослена радника. Лабораторија мора имати одговорно лице лабораторије.

(2) Одговорно лице лабораторије мора имати најмање VI степен образовања (виша стручна спрема) из области електротехничког или машинског занимања, а остали радници лабораторије морају бити са најмање IV степеном стручне спреме техничких занимања, односно морају бити најмање квалификовани радници.

(3) Радници лабораторије морају познавати поступак и методе верификације (прегледа и жигосања) мјерила.

Члан 3.

За преглед мјерила потребна је следећа опрема:

- а) опрема за преглед сензора протока;
- б) три термостатска купатила;
- в) три радна еталона јединице температуре.

Члан 4.

Опрема за преглед сензора протока мора одговарати прописаним метролошким условима за опрему за преглед водомера и опрему за преглед проточних мерила запремине течности.

Члан 5.

(1) Као термостатска купатила из члана 3. овог Правилника могу се употребљавати:

- а) водена купатила за температурни опсег од 0 °C до 100 °C;
- б) уљна купатила за температурни опсег од 50 °C до 200 °C. Дубина радног простора термостатског купатила мора бити већа од 200 mm, а температурни градијент мањи или једнак $\pm 0,05$ °C / cm.

(2) Задата температура течности у термостатским купатилима мора да се репродукује са грешком мањом од $\pm 0,02$ °C.

Члан 6.

Радни еталони јединице температуре из члана 3. овог Правилника, у мјерном опсегу од 0 °C до 100 °C, морају имати мјерну несигурност у границама од $\pm 0,02$ °C, а у мјерном опсегу преко 100 °C, у границама од $\pm 0,05$ °C.

Члан 7.

За преглед комбинованих мерила потребна је следећа опрема:

- а) опрема за преглед сензора протока;
- б) опрема за преглед рачунских јединица са температурним сензорима;
- в) опрема за преглед рачунских јединица;
- г) опрема за преглед температурних сензора.

Члан 8.

Опрема за преглед сензора протока мора да испуњава услове прописане у члану 4. овог Правилника.

Члан 9.

Опрема за преглед рачунских јединица са температурним сензорима, мора имати:

- а) симулатор протока (генератор напонских импулса, генератор струјних сигнала - у милиамперима или други одговарајући симулатор) са дозвољеном грешком у границама од $\pm 0,1\%$;
- б) електронски бројач импулса, милиамперметар или друго мјерило за мјерење сигнала којим се симулира проток, са дозвољеном грешком у границама од $\pm 0,1\%$;
- в) три термостатска (водена или уљна) купатила, која морају задовољити услове прописане у члану 5. овог Правилника;
- г) три радна еталона јединице температуре који морају задовољити услове прописане у члану 6. овог Правилника;
- д) два симулатора температуре чија грешка у подешавању разлике температуре мора бити мања од једне трећине дозвољене грешке за температурне сензоре.

Члан 10.

Опрема за преглед рачунских јединица мора имати уређаје наведене у члану 9. тач. 1, 2. и 5. овог Правилника.

Члан 11.

Опрема за преглед температурних сензора мора одговарати прописаним метролошким условима за опрему за преглед отпорних термометара.

Члан 12.

(1) Субјекти из члана 1. овога правилника морају имати обезбијеђен канцеларијски простор и радни простор за преглед мјерила и смјештај еталонске опреме и контролних мјерила (у даљем тексту: радна просторија).

(2) Просторије морају бити изграђене у складу са важећим техничким прописима и испуњавати прописане услове у погледу хигијенско-техничке заштите.

Члан 13.

(1) Просторија за боравак радника, смјештај документације и радана просторија морају бити чисте и суве, имати дневно и електрично освјетљење и бити довољно велике за смјештај еталона, мјерне опреме, радника и најмање једног радног стола, столица и полица за смјештај документације.

(2) Мјеста за преглед мјерила и за смјештај еталонске опреме и контролних мјерила не смију бити близу извора загријавања просторије.

(3) У просторијама се не смију држати предмети, нити изводити радње које би могле угрожавати безбједно чување и одржавање еталонске и друге опреме, као и сам боравак радника у близини.

Члан 14.

(1) Температура у радној просторији треба да буде у опсегу од 20 °C до 25 °C, са осцилацијама у току прегледа мерила које не прелазе вредност од ± 1 °C.

(2) Сунчеви зраци не смију директно да падају на опрему за преглед мјерила.

Члан 15.

На поду радне просторије око опреме за преглед сензора протока течности морају бити постављене дрвене решетке или гумени шупљикави подни застирачи по којима ће се запослени кретати приликом руковања тим уређајима.

Члан 16.

Лабораторија за преглед мјерила мора посједовати следећу документацију:

- а) Метролошка упутства за преглед и жигосање (верификацију) мјерила топлотне енергије,
- б) Правилнике о метролошким условима за мјерила топлотне енергије ;
- в) Све важеће законе, прописе и стандарде који су у вези са верификацијом мјерила;
- г) Записе који су настали у току прегледа мјерила, књигу евиденције, као и потребну евиденцију о управљању документацијом;
- д) Документацију о еталонима и контролним мјерилима (техничка документација, увјерења о верификацији, сертификати и сл.);
- ђ) Интерне процедуре о провођењу поступка прегледа мјерила топлотне енергије.

Члан 17.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 00/393-526/06
14. децембар 2006 године
Бања Лука,

ДИРЕКТОР
Мр. Петар Милашиновић, с.р.